

Jakov Jukić, sociolog religije, Split

FEUDALNA IDEOLOGIZACIJA

U svom izlaganju htio je pokazati da je škola po svojem do/sadašnjem biću bila neprimjereno sredstvo za prijenos ne samo religioznosti već i religijske kulture. Naše je društvo, naime, po svojem gospodarskom ustroju i ideološkoj nadgradnji – feudalno. Zato bi se moglo reći, smatra on, da se mi danas ne vraćamo građanskom društvu, kako neki naivno misle, nego da tek u nj istinski ulazimo.

A upravo je škola tipično feudalna ustanova koja se u marksističkom socijalizmu tako uspješno preobrazila u jedan od temeljnih stožera ideologijskog društva. Suprotno tome, građansko društvo nikad nije uspjelo izaći na kraj sa svojom školom. Između proklamirane slobode u društvu i sve većih obveza i posrednih prisila u školi, izrastao je neki nevidljivi rascjep. I dok smo se mi hladili u „feudalnom frižideru“ građansko je društvo prošlo dva značajna razdoblja u sukobu sa svojom školom: razdoblje pobune mladeži i razdoblje njezine ravnodušnosti.

Očito je da i nas, smatra Jukić, više ili manje očekuje taj isti razvoj. Zato mu se čini da bi najprije trebalo raspraviti o sutrašnjici naše škole – koja izlazi iz razdoblja feudalne ideologizacije – a tek onda otvoriti razgovor o religijskoj kulturi u njoj. Jer, kakva će biti religijska kultura, u najvećoj mjeri ovisi o tome kakva će biti škola.